

Sygn. akt VI Gz 248/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Jerzy P. Naworski

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2017 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa G. C.

przeciwko G. S.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 27 października 2017 r., sygn. akt V GC 1182/14

postanawia

oddalić zażalenie

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy oddalił wniosek pozwanego o zwolnienie od opłaty od apelacji. Sąd ten podkreślił, że pozwany prowadzi w dalszym ciągu, mimo starty w 2016 r. w wysokości 446.094,64 zł, działalność gospodarczą, nie zwiesił jej ani nie zakończył. Pozwany reguluje swoje zobowiązania i nie złożył wniosku o ogłoszenie upadłości. Z przedstawionych przez niego informacji wynika, że ma środki na rachunkach bankowych, które przewyższają wysokość opłaty od apelacji, lecz nie przedawnił szczegółowej informacji na temat przepływów finansowych i nie wykazał na jakie cele i w jakiej wysokości zostały przeznaczone w okresie ostatnich sześciu miesięcy, co nie pozwala na pełną ocenę jego sytuacji materialnej. Sąd a quo zwrócił też uwagę na sprzeczność między oświadczeniem majątkowym o prowadzeniu gospodarstwa domowego z T. S. a pismem z dnia 16 października 2016 r., w którym nie ma o tym mowy. Sąd pierwszej instancji, poza odwołaniem się do orzecznictwa sądowego dotyczącego konieczności gromadzenia przez przedsiębiorcę oszczędności celem zabezpieczenia środków na koszty sądowe, wskazał też na przychód osiągnięty przez pozwanego w 2016 r. w wysokości 3.826.538,93 zł. W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał, że nie zachodzi przesłanka uzasadniająca uwzględnienie wniosku określona w art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 2w8 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 623 ze zm., dalej u.k.s.c.). – k. 779-180, s. 2.

W zażaleniu na to postanowienie pozwany zarzucił naruszenie art. 102 ust. 1 u.k.s.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że zaszyły przesłanki do oddalenia wniosku o zwolnienie od opłaty od apelacji, podczas gdy pozwany wykazał, że jego aktualna sytuacja finansowa nie pozwala na ponoszenie tych kosztów. W związku z tym żałący się wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia od obowiązku ponoszenia kosztów w postaci opłaty od apelacji ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu (k. 782-783).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wprawdzie skarżący zarzucił naruszenie art. 102 ust. 1 u.k.s.c., ale w istocie zarzut ten jest identyczny zarzutem błędnych ustaleń.

Zgodnie z powołanym przez Sąd Rejonowy art. 102 ust. 1 u.k.s.c., zwolnienia od kosztów może domagać się osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Sąd może zwolnić stronę od kosztów sądowych w całości, a w części, jeżeli strona jest w stanie ponieść tylko część tych kosztów (art. 101 ust.1 u.k.s.c.). Zwolnienie od kosztów sądowych oznacza, jak celnie zauważył Sąd pierwszej instancji, w istocie rzeczy udzielenie przez Skarb Państwa swoistego kredytu, a zatem powinno mieć miejsce w wyjątkowych przypadkach i dotyczyć osób występujących in forma pauperis, a więc takich, którzy, jak mówią verba legis: „nie są w stanie ich ponieść, bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny”.

Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku w postanowieniu z dnia 9 lipca 1992 r. (sygn. akt ACz 393/92, niepublikowane), każdy przedsiębiorca w procedurze planowania wydatków związanych z prowadzoną działalnością winien zagwarantować sobie środki służące nie tylko czynnemu dochodzeniu roszczeń, ale również obronie przeciwko ewentualnym żądaniom do niego kierowanym. Podobne stanowisko zaprezentował Sąd Apelacyjny w Szczecinie w postanowieniu z dnia 28 stycznia 2009 r. (I ACz 3/09, Lex nr 516573) uznając, że planowanie wydatków bez uwzględnienia środków na prowadzenie i obronę w procesie sądowym, jest naruszeniem równoważności w traktowaniu swoich powinności finansowych; strona, która realizuje swoje zobowiązania w ten sposób, że wyzbywa się zdolności do zapłaty kosztów sądowych – preferencyjnie traktując inne zobowiązania – nie może skutecznie zarzucać, że odmowa zwolnienia od kosztów narusza jej prawa do sądu. Także Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 18 lutego 2005 r. (V CZ 8/05, Lex 848176) stwierdził, że koszty dochodzenia przed sądem roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej stanowią dla strony koszty tej działalności, które musi ona uwzględniać w racjonalnym planowaniu wydatków. Nie ma przy tym uzasadnionych podstaw, by co do zasady uznać preferencję dla innych wydatków, w tym związanych z pokryciem bieżących kosztów jej funkcjonowania jako przedsiębiorcy w stosunku do należnych od niej kosztów sądowych.

Zarzut błędnych ustaleń jest chybiony. Rację ma Sąd pierwszej instancji akcentując ociążenie przez skarżącego w 2016 r. przychodu ponad 3,8 miliona złotych co, w świetle powołanego orzecznictwa sądowego, nie może pozostać bez wpływu na rozstrzygnięcie o wniosku pozwanego. Trafnie Sąd pierwszej instancji zwrócił też uwagę na kontynuowanie przez pozwanego działalności gospodarczej, regulowanie innych zobowiązań i dysponowanie na rachunkach bankowych środkami wystarczającymi na uiszczenie opłaty od apelacji. Nie bez znaczenia jest i to, że pozwany, mimo wezwania (k. 783), nie przedstawił szczegółowych informacji dotyczących przepływu środków finansowych na rachunkach bankowych, co uniemożliwia pełnej oceny jego sytuacji majątkowej.

W rezultacie Sąd odwoławczy podziela ustalenia Sądu pierwszej instancji i dokonaną przez ten Sąd ich ocenę z punktu widzenia przesłanki z art. 102 ust. 1 u.k.s.c. oraz wniosek, że nie ma podstaw do zwolnienia pozwanego od opłaty od apelacji w świetle tego przepisu oraz art. 101 ust. 1 u.k.s.c.

Z tych względów zażalenie należało oddalić jako bezzasadne (art. 385 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.).

,

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)(...)